

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-70

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenemšedne in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Nemški šovinizem v Nemčiji v manjšini.

Te dni se je v nemškem državnem zboru vršilo pomembno glasovanje, ki se je sredi drugih važnih dogodkov zunaj malo opazilo, a je zelo velikega pomena. Šlo je namreč za protipoljsko politiko nemške vlade.

Protipoljski kurs je začel Bismark, pod katerim se je v nemškem cesarstvu izvalilo vsenemštvo, ki je potem našlo največ odmeva med Nemci v Avstriji. O ciljih te stranke ni treba naširoko razpravljati, saj so zadosti znani. Eden teh je tudi ponemčenje poljskega življa. To germanizacijo je pruska vlada začela na najbrutalnejši način izvrševati, v šoli, v državni upravi, zlasti pa s svojo agrarno politiko. Ustanovila se je takozvana Hakata, društvo, kojega namen je v prvi vrsti ta, da nakupuje z državnim denarjem poljska posestva in jih prodaja nemškemu kolonistom. Tej pruski politiki se je pridružil polagoma tudi zvezni svet in državni zbor, v katerem se je našla vedno protipoljska večina. Nekoliko so zakrivali tudi Poljaki sami s svojo radikalno negativno politiko v parlamentu. Sicer pa se je ta šovinistična politika obračala tudi proti francoskim Alzačanom in Dancem, ki živé v Nemčiji.

Protipoljska večina v nemškem parlamentu ni bila nikoli velika. Pripomniti je tudi to, da je pruska država mogla najbrutalnejše odredbe izvršiti brez parlamenta, s pomočjo svoje lastne, ne poslanske in gosposke zbornice, n. pr. razlastitvno postaviti ali pa takozvani ostmarški kredit, ki znaša danes morebiti že milijardo. Vendar pa tudi razlastitvna postava ni našla velike večine, v pruski gosposki zbornici n. pr. je prišla komaj skozi. Za Poljake so se zavzeli najodličnejši možje. Kmalu se je začelo v celi Nemčiji sploh protihakativistično gibanje in nemški finančniki, predvsem pa vseučiliški profesorji, so dokazovali, da ta šovinistični kurs ne dosega nobenih uspehov.

V osrednjem parlamentu so tvorili jedro protipoljske politike na eni strani konservativci, to je prusko veleposestvo, na drugi pa nacionalni liberalci in en del svobodomiselnih stranke

iz nacionalnih razlogov. Odločno in načeloma antihakativistična pa sta bila vedno katoliški centrum in socialna demokracija.

Protipoljski kurs so nasledniki Bismarkovi nadaljevali do sedanjega kanclerja von Bethmann-Hollwega. Zlasti ga je gojil knez Bülow, ki se je naslanjal vseskozi na konservativno-liberalni blok. Ko je ta padel, je tudi hakativizem izgubil veliko na svoji veljavi. Sedanjí kancler je takoj odnehal in odslej ni to vprašanje prišlo v parlamentu veliko na vrsto razun v obeh pruskih postavodajalnih zbornicah, koder vsled fevdalnega volivnega reda ni mogoče zlomiti prevlade pruskega veleagrarstva.

Letošnje državnozbornske volitve v Nemčiji so pa zadale protipoljski politiki naravnost smrtni udarec. Narastla je uprav grozeča socialna demokracija, centrum je ohranilo svojo močno pozicijo, poljski klub je v mnogem oziru jeziček na tehničnici, kar se je pokazalo takoj pri izvolitvi zborničnega predsedstva. Vsenemška stranka (Alldeutscher Verband) ni postavila niti kandidatur.

Dne 28. marca je prišla v parlamentu v razpravo takozvana ostmarška doklada za poštne uradnike. Vlada daje namreč uradnikom v dvojezičnih pokrajinah na vzhodu, to je predvsem v Poznanju, doklade, da s tem privabi v te dežele čimveč nemškega uradništva in njegovo pozicijo utrdi. Te doklade so vir največji korupciji. Zato se je pri tem poglavju vnela v državnem zboru vedno huda debata, tako tudi topot, a s čisto drugačnim rezultatom kakor doslej.

Nacionalni liberalci Schlee je dejal, da ta doklada nima protipoljskega značaja (Smeh), o korupciji ni govora (Ponoven smeh), sicer pa pruska poljska politika osrednji državni zbor nič ne briga (Gromovit smeh). — Socialni demokrat Wendel je ostro prijel vlado in dejal, da zadnja poljska vstaja ni bila sramota za Poljake, pač pa za Pruse (Predsednik dá govorniku ukor). Bismark je bil ljudski ubijalec. (Veliko razburjenje pri konservativcih in nacionalnih liberalcih). — Socialni demokrati govorniku ploskajo. — Predsednik zvoní. Mi obsojamo pruski šovinizem in ga bomo slejkoprej z vsemi silami pobijali. — Schultz od državne

stranke napada predgovornika; nečuvno je, da se 27letni človek upa izreči take sramotitve. (Velik hrup). — Konservativci grof Westarp obžaluje, da se hoče prikrajšati poštne uradnike. Apelira na centrum, naj doklado dovoli, ker jo bodo dobili tudi uradniki v Alzaciji. — Poljak Seyda osvetljuje protipoljsko politiko. Ali naj dobé vsi uradniki v državi tako doklado ali pa nobeden. — Spahn od centra izjavi, da bo centrum, zvest svojim načelom, doklado odklonil. Doklada se izplačuje celo v zahodni Prusiji zgolj v jezikovno mešanih okrajih, iz česar je jasno razvidno, da je to korupcija. Čemu se neki sploh prerekamo, ali je ta doklada upravičena ali ne? Trezna sodba pravi, da ni! Mi bomo torej proti. — Socialist Ledebour izjavi, da se bode dala v tretjem branju vsem strankam prilika, da glasujejo za doklado uradništva v celi državi. Sodba Beblova o Bismarku je popolnoma upravičena. Vsa pruska politika je kršenje ustave. — Državni poštni tajnik Kraetke izjavi, da je vedenje poštne uradnikov v poljskih pokrajinah vzorno; če se zgodi kakšna nepravilnost, se na pritožbo takoj odpravi. Ne gre, da bi se doklada dva dneva pred terminom, ko se ima izplačati, črtala. Premislite si še enkrat, gospodje, predno to storite!

Pri glasovanju zahtevajo Poljaki poimensko glasovanje. Se sprejme. Pri glasovanju je od 306 veljavnih glasov 122 za doklado in 183 proti. Doklada je odklonjena! Nekaj poslancev se je odstranilo. Večina proti je znatna.

Spominjamo se, kako je kmalu, ko se je izvedel rezultat nemških državnozbornskih volitev, dr. Krek v K. S. Z. poudarjal, da je sedanja večina v nemškem parlamentu antišovinistična in da je vsenemštvo s tem dejstvom izgubilo tla pod nogami. Glasovanje 28. marca t. l. nam to jasno dokazuje. Iz tega lahko posnamemo, da vsenemška politika v rajhu samem nima več opore, drži se samo še pri nas v Avstriji. Zato pa je tudi strah pred pangermanizmom, ki ga vlečejo vedno na dan naši liberalci, precej prazen. Pangermanizem se dá premagati, premagali ga bomo s pametnim kulturnim in gospodarskim delom. Tudi nemški narod v Avstriji bo uvidel, da je pangermanizem nevzdržljiv. Nikakor pa nam strah pred vsenemštvom ne sme biti povod, da bi nasprotovali okrepljenju Avstrije na Jadranskem morju in na Balkanu. Rusi, Srbi, liberalni Čehi in

liberalni Slovenci so obsojali aneksijo Bosne, češ, da dela Avstrija s tem le za Vsenemčijo. Ta strah je neutemeljen. Nemško ljudstvo ni za te sanje. To se že danes kaže in se bo še vedno bolj.

Posledica ogrske krize.

Delovna stranka, ki tvori večino sedanje ogrske zbornice, se je tedaj vladarju udala in opustila svoje zahteve glede na rezerviste in nadomestne rezerviste. Odločen vladarjev nastop jih je streznil. Prej so se vsi Khuenovci na prsa tolkli in kričali, da ne odnehajo in vitez zlatega runa Khuen je prevzel žalostno nalogo, da cesarja pregovori, da bistven del svojih vladarskih pravic popusti in se tako moč države oslabša. Ko je pa vladar zagrozil, da odstopi, se je vsa zadeva hitro končala. Khuen, ki je prej trdil, da ne more in ne sme za nikako ceno odnehati, je pozval na Dunaj svoje ministre in po kratkem razgovoru so svoje zahteve umaknili.

Khuen je zopet obnovil staro komedijo, ki se je Mažarom že tolikrat posrečila. Vlada pristašev nagodbe iz leta 1867. je hotela to doseči, kar zahtevajo pristaši samosvoje Ogrske, ki se drže načel ogrske revolucije l. 1848. Košutovci so zahtevali, da naj se vladar pravič rezerviste in nadomestne rezerviste pod orožje pozvati odpove in liberalci so se jim počasi udajali, češ, saj gre zgolj za obliko.

Kaj pravijo sedaj po rešitvi tega zapletljivega ogrske stranke? Khuenova stranka je v svoji konferenci v nedeljo zvečer sklenila, da se zdaj ne bo več zavzela za resolucije glede na rezerviste, to pa z ozirom na posledice, ki bi nastale. Tisza je naglašal, da se za zdaj na ljubo kralju vprašanje ne reši, a vprašanje ostane med kraljem in narodom še nadalje odprto in da želi, da bi kdaj zopet aktualno postalo. Justhova stranka je pa v svoji konferenci sklenila, da svojega stališča ne izpremeni.

V večerajšnji seji ogrske zbornice so se seveda predvsem tudi pečali z izpremenjenim položajem.

Košut se je rogat Khuenu, češ, da pri rešitvi sedanje krize ne krije vlada krone, marveč da krije vlado krona. Predlagal je, naj se izvoli odbor 21 članov, ki naj izdela addresso na vladarja. Košutovo roganje je nekoliko upravi-

LISTEK.

H. Sienkiewicz:

V peščeni puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.
(Dalje.)

Bila je resnična sreča za Idrisa in Gebhra in za druge udeležence karavane, da so jih smatrali za spremstvo katerega izmed emirov in so tako mogli priti v prve vrste zbrane množice. Mahdijev prihod so naznanili najprej lepo in slovesno zvoki umbai, potem pa, ko se je prikazal na prostoru, so se razlegli pronikljivi glasovi piščalk, grmenje bobnov, ropotanje kamnov, katere so pretresali v praznih bučah, in žvižganje na slonovih prednjih zobeh, kar je vse skupaj delalo peklenski ropot. Množice se je polastilo nepopisljivo navdušenje. Eni so padli na zemljo, drugi so kričali iz celega grla: »O božji poslanec! O zmagovalci! O usmiljeni! O milostljivi!« To je trajalo toliko časa, dokler ni Mahdi stopil na prižnico. Potem je nastala smrtina tišina, on je pa dvignil roki, pritisnil palca k ušesoma in tako molil nekaj časa.

Otroka nista bila daleč in sta ga

lahko dobro videla. Bil je to človek srednje starosti, jako debel, kakor da bi ga napihnili, in skoraj čisto črn. Stanko, ki je imel jako bister pogled, je zapazil, da je bil njegov obraz tetoviran. V enem ušesu je nosil velik uhan iz slonove kosti. Oblečen je bil v belo džubo in na glavi je imel bel ovoj, noge je imel pa bose, ker je, predno je šel na prižnico, sezul rdeče čizme in jih pustil na ovčji koži, na kateri je pozneje molil. Na njegovi obleki ni bilo najmanjšega lišpa. Samo včasih je veter prinašal od njega močan duh sandalovega olja, kateri vonj so verniki poželjivo vsrkavali z nosnicami in pri tem z veliko zadovoljnostjo obračali oči. Sploh si je Stanko čisto drugače predstavljal strašnega preroka, roparja in morilca toliko tisoč ljudi, in sedaj, ko je gledal na ta tolsti obraz z mirnim pogledom, s solzavimi očmi in z nasmehom, kakor da bi prirastel k ustom, ker ni mogel priti k sebi od začudenja. Predstavljal si je, da bi tak človek moral imeti na vratu glavo hijene ali krokodila, tu je pa videl, da ima pred sabo napihnjeno dinjo, podobno risarijam, ki predstavljajo polno luno.

Toda prerok je začel svoj poduk. Njegov globoki in zvonki glas je bilo lahko dobro slišati po celem prostoru, tako da je vsaka beseda prihajala ver-

nikom na ušesa. Najprej je govoril o kaznih, katere Bog nalaga onim, ki ne marajo poslušati Mahdijevih zapovedi, ampak skrivajo bojni plen, se upijajo, njujejo z meriso, kradejo, v bitvah prizanašajo sovražnikom in kade tobak. Radi takih grehov pošilja Allah grešnikom lakoto in take bolezni, ki spreminjajo obraz v meden naliž (koze). Sedanje življenje je kakor pepa na vodi. Bogastvo in razkošje se pogrezajo v pesek, ki pokriva grobove. Samo sveta vera je kakor kravica, ki daje sladko mleko. Toda raj se bo odprl samo zmagovalcem. Kdor bo premagal neprijatelje, on bo zveličan. Kdor umrje za vero, bo vstal od mrtvih za večnost. Srečni, stokrat srečni oni, ki so že polegli! . . .

»Hočemo umreti za našo vero!« odvrnilo so množice z gromkim krikom. Nekaj časa je trajalo peklensko kričanje. Odzvali so se zvoki umbai in bobnov. Vojevniki so udarjali z meči ob meče in s sulicami ob sulice. Vojno navdušenje se je širilo kakor plamen. Nekateri so klicali: »Vera je zmagovalna! drugi: »skozi smrt v raj!« Sedaj je Stanko spoznal, zakaj se egipčanske čete niso moge ustavljati temu divjemu krdelu.

Ko se je nekoliko pomirilo, se je zopet oglašil prerok: Pripovedoval je o

prikaznih, katere je imel, in — o poslanstvu, katero je prejel od Boga. Allah mu je namreč velel očistiti vero in jo razširiti po celem svetu. Kdor ga ne spozna za Mahdija, zveličarja, ta bo pogubljen. Konec sveta je že blizu, toda poprej morajo verniki še osvojiti Egipt, Meko in vse kraje, kjer onstran morja žive pagani. Taka je božja volja, katere ne more nikdo spreminiti. Veliko krvi bo še prelito in veliko vojevnikov se ne bo vrnilo pod svoje šotore k ženam in otrokom, toda sreče onih, ki bodo padli, ne more opisati noben človeški jezik.

Potem je iztegnil svoje roke k navzočim in zaklical:

»Tako torej blagosloviljam jaz, vaš zveličar in božji služabnik, sveto vojno in vas vojevnike. Blagosloviljam vaše trude, rane, smrti, blagosloviljam zmago in plačem nad vami, kakor oče, ki vas ljubi . . .

In potem se je razjokal. Jok in kričanje se je razlegalo, ko je stopal raz prižnice. Plač je zavladal povsod. Spodaj sta dva kalifa Abdullahi in Ali-Ulet-Helu prišla preroka za pazduhe in ga peljala na ovčje kože, kjer je pokleknil. Med tem časom je Idris mrzlično izpraševal Stanka, če med emiri ni Smaina.

»Ne« odvrnil je deček, ki je zaman

čeno. Khuenovo sklicevanje na krono ni ustavno pravilno in tudi taktno ni. Zaseben razgovor vladarja s Khuenom v javnost spravljati, je v ustavnem življenju novost. Justhovec Lang je ostro grajal, ker vlada kralja v boj pošilja; to ne odgovarja ustavnim načelom in je lahko nevarno dinastičnim čustvom. Upravičeno je tudi grajal, da vlada črno slika bodočnost, kadar bo po božji previdnosti Ogrsko kak drugi vladar vladal. Naglašal je, da more parlament le splošna, tajna in enaka volilna pravica ozdraviti. Grof Zichy je izjavil, da se s Košutovim predlogom strinja. Grof Andrassy je Khuenovo vlado branil, češ, da bi tudi on ne mogel drugače postopati. Grof Albert Apponyi izjavlja, da veruje, kar je trdil Khuen, da se je dežela v težki krizi nahajala. Nikakor se pa ne sme bodoči vladar sumničiti in se ne sme dvomiti, da bi naša ustava ne obstala. Mož se je norčeval iz Khuen, češ, kako to, da kljub temu, da je vladarjevo pismo glede na vprašanje rezervnikov podpisal, ne soglašal z njegovo vsebino in ne prevzame zanj odgovornosti. Grof Apponyi je Košutov predlog podpiral in Khuenu dejal, da bi se bil položaj gotovo bolj omilil, če bi ne bili zopet isti možje vlade prevzeli. Justhovec grof Batthyany je naglašal, da se kriza ni v ustavnem smislu rešila. Imenovati bi se bila morala taka vlada, ki bi bila na deželo apelirala. Justhova stranka bo boj nadaljevala. Politika resolucij je napravila bankerot. Sporazumel se bo narod s kraljem le po ljudski zbornici. Kriza se more rešiti le tako, da se armadne zadeve začasno rešijo in da se izvede volilna preosnova. Končno je govornik vladno politiko na Hrvaškem ostro obsodil. Danes se razprava v ogrski zbornici nadaljuje. Sodijo, da bo razprava v današnji seji bolj burna, kakor včeraj, ko so govorili voditelji strank. Polonyi napoveduje, da namerava govoriti o kraljevem manifestu. Del Khuenove stranke dela na to, da bi pričeli z opozicijo boj in da bi v boju brambne predloge rešili. Predsednika Navaya, ki noče odločno proti opoziciji nastopiti, bi radi prisilili, da odstopi. Grof Tisza naj bi postal predsednik; Tisza naj bi člane opozicije od sej izključeval in tako rešil brambno preosnovo. Večina vladne stranke pa tega načrta ne odobrava.

Avstrijsko časopisje splošno obsoja, da je Khuen pogovor s cesarjem objavil. Tudi avstrijski vladni ni objavljanje vseh, zato objavlja avstrijski korespondenčni urad brzojavko, ki morebiti Khuenu ne bo ugajala. Glede na Khuenovo avdienco poroča: Dozdaj ni bilo občajno, da se obvesti javnost o tem, kar se v avdiencial govori; zato tudi poročila o podrobnostih te avdience ne morejo biti avtentična. »Arbeiter Zeitung« sodi, da je objavljanje razgovora nenavaden skandal, ki ugleda monarhije ne bo dvignil. »Neue Fr. Presse«, ki je v nedeljo zjutraj razgovor objavila, graja, ker se je po ogrskih državnikih zadeva razpravljala kot dejstvo, ne da bi bili poučeni o celi zadevi tudi skupni in avstrijski ministri.

V tem smislu pišejo tudi drugi avstrijski listi, ki zelo obsojajo, ker se je Khuen, da svojo lastno blamažo zakrije, za krono zabarikadiriral.

In na Ogrskem? Justhovci bodo nadaljevali boj proti brambni preosno-

vi, če bo Khuen, do kosti osramočen, strl obstrukcijo, je pa veliko vprašanje. Tudi hrvaško časopisje se peča z rešitvijo ogrske krize. O kraljevem pismu sodi hrvaško časopisje, da je vladar z njim Khuenovi stranki čez prepad resolucijske politike zgradil most, da jo propada reši. Grof Khuen si je povest o vladarjevi groznji izmislil, da vsaj deloma svojo sramoto zakrije.

Iz vseh teh ogrskih homatij, ki zadnji čas našo državo prepletajo, moramo pribiti sledeče. V vsaki ustavni državi velja kot ustavno načelo, da mora vlada sama vladarja kriti in se zanj zavzeti. Če se pa zgodi, da teja logi ni več kos, je njena dolžnost, da odstopi. Ogrska vlada z Khuenom na čelu je pa ravno nasprotno postopala. Ko ne more več naprej in ne more svoje besede držati, se sklicuje na cesarja, češ, vladar je za nami; ostanemo zato, ker nas krona varje. Ta izgovor je za enkrat Khuen rešil, a ga je rešil zadnjič.

Drugič, pot po kateri bo prišla Ogrska do reda, je tista, ki jo je označil Justhovec Batyanyi: ljudska zbornica izvoljena po splošni volilni pravici. Soglasje med Ogri in vladarjem bo šele takrat nastalo, ko bo imel vladar govoriti s pravimi ljudskimi zastopniki, ne pa s peščico magnatov, ki se z osodo ogrskega ljudstva naravnost igrajo. Zdi se, da stoje za Justhovo stranko vsi merodajni možje na Ogrskem in Avstrijskem. Ljudska zbornica bo šele razbila te večne intrige ogrskih magnatov v korist naroda in vladarja.

Iz Hrvaške.

Vlada pričinja z volilnimi nasilji. V Dugem selu pri Virovitici se je 25. m. m. imel vršiti zaupni sestanek pravaškega kluba. Okrajni upravitelj pa je takoj odredil, da se proti udeležencem uradno postopa in sestanek razžene. Klubovega predsednika Zatluko je oblast trikrat iskala, pa je bil odsoten. Medtem je pa obrtnik Breber kmetom delil Jemeršičevo volivno brošurico, ki je bila ob zadnjih volitvah zaplenjena, a kasneje konfiskacija ni bila ne potrjena ne ukinjena. Brebra so takoj prijeli orožniki in ga odvedli v zapor. Uvedli so proti njemu preiskavo in ga spustili na svobodo še-le na posredovanje bivšega poslanca Zatluka.

Kazenske razprave za veliki četrtak in veliko soboto je razpisal zagrebški sodni dvor. »Hrvatska« konstatira, da obstoji posebna naredba, ki zabranjuje sodne razprave v velikem tednu; tudi se kaj takega že dolga desetletja ni pripetilo. Najbrže je razpis razprav povzročila pomota.

Kraljevi komisar na Hrvaškem? Sobotna »Hrvatska« se na uvodnem mestu bavi s časniško vestjo, da se za Hrvaško imenuje kraljevi komisar — kak general in ukiine ustavo dotlej, dokler doli ne nastane mir in red. Na Hrvaškem pa, kar se tiče naroda, ni sedaj najmanjšega nemira ali nereda; ako kaj ni prav, tega ni kriv narod marveč krivci so drugod. Jasnó je, da bi Mažari radi tak komisar — za svoje svrhe, da bi se namreč zlomila narodna volja, ki se Mažarom upira, toda skoro nemogoče je, da bi merodajni dunajski krogi hoteli tako daleč ugoditi Mažarom in napraviti toliko novo krivico Hrvatom. Leta 1883. so sicer Mažari ob tedanjih protimažarskih izgre-

dih za Hrvatsko izposlovali vojaškega komisarja, a danes so drugi časi in druge razmere. Danes tudi vojaški komisarjati ne morejo uničiti zavednega naroda. Ako se bo torej v kljub vsej neverjetnosti vendar-le poizkušalo s tem sredstvom, potem se bo izkazala resnično roka, da se na bajonetih ne da sedeti.

Krojaški štrajk v Zagrebu se nadaljuje; mojstri so se uprli zahtevam pomočnikov in se obračajo na občinstvo, da potpi z naročili.

Rudarski štrajk na Hrvaškem. Premogokopi v Konščini so stopili v štrajk, ker niso zadovoljni s plačo in zlasti ne s postopanjem od strani delodajalcev.

Trgovina z dekleti v Osijeku. V Osjek se je te dni pripeljala neka Božić v spremstvu 15letnega dekleta. Pred kolodvorom je Božić najela izvoščka in mu velela voziti pred neko javno hišo. Ko je dekle to čula, ni hotela v kočijo, naka jo je Božić pričela zmerjati in siliti v voz. Službujoči stražnik je čul, da dekle očita ženski, da ji je obljubila službo v poštini kavarni, a sedaj jo hoče peljati v javno hišo; Božić je bila aretirana in pri zaslišanju se je izkazalo, da je nevarna kupčevalka z dekleti.

LAŠKO-TURŠKA VOJSKA.

Turki uničili dva laška zrakoplova.

»Corriere d' Italia« poroča, da so Turki in Arabci pri Zanzurju streljali na dva laška vodljiva zrakoplova in ju uničili. Lahi so iz svojih zrakoplovov na turški šotor streljali in nekega turškega častnika ranili. Turki so nato na zrakoplova streljali in ju zadeli. Zrakoplova sta padla na tla, kjer so ju Turki in Arabci popolnoma uničili. Laška častnika, ki sta zrakoplova vodila, sta bila ustreljena.

Boj pri Tobruku.

Dne 1. t. m. je prodiralo 3000 Turkov in Arabcev v treh četah proti Tobruku, kjer se gradi nova utrdba. Sovražnik se je umaknil.

Laški načrti.

Lahi so z vojsko zelo nezadovoljni, ker nikamor naprej ne pridejo; zato zahtevajo, da naj se vojska bolj odločno vodi. Laška javnost zahteva, naj prodira laško brodovje proti Mytilenu, Lemnosu in pozneje tudi proti Dardanellam.

Velike demonstracije proti vojski.

V Parmi so vprizorili socialisti v nedeljo demonstracijo proti vojski. Demonstracije se je udeležilo 10.000 oseb z 200 zastavami in s štirimi godbami. Nacionalisti so pa priredili shod za vojsko. Obe stranki so vojaki ločili. Kljub temu so se demonstranti stepli in je bilo več oseb ranjenih. V Savoni so nacionalci motili shod socialistov. V Fortisu se je na velikem shodu sprejela resolucija proti vojski.

VOLITVE V HRVAŠKI SABOR.

»N. Fr. Presse« poroča, da se danes razpišejo volitve v hrvaški sabor.

BOJ ZA MEHIKO.

Poročali smo že, da so uprizorili sedanjo vstajo v Mehiki severni Amerikanci zato, da bi se Mehika Zedinjenim državam priklopila. Revolucijo kakor tudi agitacijo, da se Mehika Zedinjenim državam priklopi, vodi Amerikanec Hearst, ki je lastnik več

vplivnih ameriških časopisov. Hearst poroča sedaj v svojem časopisju, da namerava Nemčija v Mehiki veliko vajakov izkrcati, ker da so vsled mehiške vstaje koristi nemških državljanov oškodovane. Hearstovo časopisje je to veliko raco zato izleglo, da bi se Američani navdušili za okupacijo Mehike. Predsednik Zedinjenih držav pa ni s Hearstovo agitacijo popolnoma zadovoljen in je izjavil, da Zedinjene države nikakor ne mislijo v Mehiki posredovati. Če Zedinjene države ob mehiškanski meji vojake zbirajo, se to godi samo zato, da bo Amerika koristi svojih državljanov v Mehiki ščitila.

NEMIRI V PERZIJI.

V Mešedu se je zbralo v neki mošeji več oboroženih Perzov, ki so bili pristaši prejšnjega perzijskega vladarja. Rusi, ki imajo v Mešedu svoje vojake, so mošejo bombardirali.

KRVAVE VOLITVE V SRBIJI.

V Srbiji se pripravljajo za nove volitve v skupščino. Volilni shodi so zelo burni in krvavi. V Orahovu kandidira znani zaročnik, bivši polkovnik Peter Mišić. Ko je na shodu v Orahovu govoril, mu je neki kmet ugovarjal. Mišić mu je dal klofuto, oklofutani kmet pa je pograbil stol in Mišića z njim na glavo udaril. Mišić je nato potegnil revolver, dvakrat iz njega ustrelil in dva volilca nevarno ranil. Zborovalci se bežali prestrašeni na vse strani.

STAVKE.

Iz Londona se poroča, da se stavka rudarjev kmalu konča, ker je pričelo strokovnim društvom primanjkovati denarja. Veliko rudarjev je že izjavilo, da hočejo pričeti z delom.

V Ameriki so pričeli po rudokopih, kjer se koplje antracit in mehak premog, rudarji delo zapuščati. Lastniki rudnikov in voditelji delavskih strokovnih društev delajo na to, da se stavka prepreči.

Darila na perutninarski razstavi v Ljubljani.

Posebna ocenjevalna komisija je razdelila med udeležence »perutninarske razstave« 115 diplom, oziroma premij in daril, (darila so obsegala 5 do 10 K). Samih diplom je bilo razdeljenih štiriideset.

Premije za kokoši. I. Darilo. Priznalne diplome I. vrste. Jelovšek, Vrhnik. — Franzl, Ljubljana. — Penca, Mokronog. — Klofutar, Tržič. — Šola Grm. — Simenthal, Mokronog. — Oblak Fran, bolnišnica, Postojna. — Borštner Franja, Sp. Šiška.

II. Darilo. Priznalne diplome II. vrste. Šola Grm. — Apfaltrern, Grmeče. — Kanž, Ljubljana. — Herrisch, Ljubljana. — Humeč, Raka. — Gosp. Šola, Vrhnik. — Gospodinska Šola, Repnje. — Dobravec Ana, Črnuče. — Traven, Glince. — Smuk, gospodinska Šola, Marijanšč. — Pečnik, Počivalnik, Matilda Kaulich, Medvode. — Kobe, Zabja vas. — Paternoster, Arko, Postojna. — Zupančič, Dolsko. — Kok, Strah. Vevče.

III. darilo. Priznalna diploma III. vrste. Zupan, Dolsko. — Slanc, Litija. — Gospodinska Šola, Repnje. — Potočnik, Simenthal, Mokronog. — Bertoncelj, Kosler, Ljubljana. — Klander, Franzl, Ljubljana. — Pečnik, Ježica. —

iskal z očmi znanega obraza, »ne vidim ga nikjer. Morda je padel pri obleganju Hartuma.«

Hamis, ki ga je poznal iz Port-Saida, ga tudi ni mogel zagledati.

Molitve so trajale dolgo. Mahdi je med molitvijo gibal z rokama in nogama, kakor pajek, ali pa je v zamaknjenju dvignil oči in ponavljal: »To je on! to je on!« in solnce se je že začelo nagibati k zahodu, ko se je dvignil in odšel domov. Otroka sta se mogla sedaj prepričati, s kakšno častjo obdajajo derviši svojega preroka, kajti cele gručje ljudi so se vrgle za njim in trgale zemljo, katere se je dotaknila njegova noga. Pri tem so se prepirali in pretepali med sabo in bili so vere, da ta prst obvaruje zdrave in zdravi bolnike.

Prostor molitve se je praznil polagoma. Idris sam ni vedel kaj početi in hotel se je že z otrokoma in z vsemi ljudmi vrniti v koč k Hamisu na prenočišče, kar se je prikazal nenadoma pred njim onel Grk, ki je dal zjutraj Stanku in Nelki vsakemu en tolar in pest dateljev.

»Govoril sem o vas z Mahdijem,« rekel je po arabsko, »in prerok vas želi videti.«

»Hvala Allah! in tebi, o gospod,« zaklical je Idris. »Ali najdemo pri Mahdiju tudi Smaina?«

»Smain je v Fašodi,« odvrnil je Grk.

Potem se je obrnil po angleško k Stanku:

»Morda vas bo prerok vzel v svoje varstvo, ker sem ga k temu nagovarjal. Rekel sem mu, da se bo v tem slučaju slava njegovega usmiljenja raznesla med vsemi belimi narodi. Tu se vrše strašne reči, in brez njegovega varstva morate brez dvoma poginiti lakote, pomanjkanja, bolezní ali od rok divjakov. Morate si ga pridobiti, to je pa odvisno od tebe.

»Kaj pa naj storim?« vprašal je Stanko.

»Najprej, ko boš pred njim, vrzi se na kolena, ako ti poda pa roko, poljubi jo spoštljivo in ga prosí, da bi vaju oboje vzel pod svoja krila.

Tu je Grk prenehal in vprašal: »Ali nikdo izmed teh ljudi ne razume po angleško?«

»Ne. Hamis je ostal v koči, Idris in Gebhr razumeta samo nekaj posameznih besed, drugi pa še toliko ne.«

»To je dobro. Poslušaj torej dalje, kajti premisliti je treba vse. Mahdi te bo najbrže vprašal, če hočeš sprejeti njegovo vero. Reci mu takoj, da sprejmeš, — in da je na prvi pogled, ko si zagledal njegovo osebo, prišla čez tebe neznaná luč milosti. Zapomni si dobro: »neznana luč milosti! ... To mu bo

ugajalo in morda te bo pridobil svojim mulazemom, to je svojim osebnim služabnikom. Potem bosta imela vsega dovolj in vse ugodnosti, ki vaju bodo obvarovale pred boleznimi ... Ako bi storil drugače, bi izpostavil sebe, to malo revico, pa tudi mene, ki vam želim dobro, veliki nevarnosti. Si razumel? ... «

Stanko je stisnil zobe in ni nič odgovoril, samo obraz mu je postal trd in oči so se mu temno zaiskrile. Grk je to opazil in govoril dalje:

»Vem, moj deček, da je to neprijetna stvar, toda ni druge pomoči! Vsi, ki so po klanju v Hartumu ostali pri življenju, so sprejeli Mahdijevo vero. Samo nekaj katoliških misijonarjev in nekaj redovnic ni maralo, toda to je kaj drugega. Koran prepoveduje ubijati duhovnike, torej, dasiravno je njihova osoda strašna, vendar vsaj smrt jim ne grozi. Za svetne ljudi pa ni druge rešitve. Ponovim ti, da so vsi sprejeli mohamedansko vero: Nemci, Lahi, Kopti, Angleži, Grki ... in tudi jaz ... «

Tu je pa, dasiravno ga je Stanko zagotovil, da nikdo izmed družbe ne razume angleščine, vendar pričel s tišjim glasom:

»Ni mi treba omeniti, da to ni noben odpad od vere, nobena izdaja, nobena zatajitev. V duši je vsak ostal, kar je bil prej, in Bog to vidi ... Pred

silo se je treba upogniti, bodisi tudi na videz ... Dolžnost človeka je, da brani življenje, — in bilo bi brezumno, pravzaprav celo greh, žrtvovati življenje, ne da bi vedel zakaj. Za zunanost, za nekaj besed, katere lahko istočasno utajiš v svoji duši? Ti pa pomni, da imaš v svoji roki življenje ne samo svoje, ampak tudi te male tovarišice, s katerim ne smeš svojevoljno razpolagati. To je jasno! ... Zagotovim te, da ako te Bog kdaj reši iz teh rok, ne bo deš niti sam sebi imel ničesar očitati, niti ti ne bodo očitali drugi — kakor tudi nam vsem ... «

Grk, ki je tako govoril, je morda hotel prepričati svojo lastno vest, molčanje Stanka ga je pa prevaralo, kajti slednjič je pričel smatrati to za strah. Sklenil je torej, vlti trdno poguma.

»To so Mahdijeva bivališča,« rekel je. »On prebiva raje v teh lesenih kočah v Omdurmanu, kakor pa v Hartumu, dasiravno bi tam lahko zasedel Gordonovo palačo. Torej pogumno! ne zgublajva časa. Na vprašanja odgovarjaj odločno. Oni cenijo pogum. Ne misli tudi, da bo Mahdi zatulil na tebe kakor lev. Ne! on se vedno smehlja — celo takrat, kadar ne namerava nič dobrega.« Ko je to rekel, je pričel kričati na množice, ki so stale pred poslopjem, naj se razidejo in naredo prostor »gostom« preroka,

Malenšek, Kandija. — Košir, Brod. — Golli, Rudnik. — Kotar, Dolsko. — Alič, Medvode. — Gospodinska šola, Vrhnik. — Škrjanc, Radomlje. — Martnik, Polhov Gradec. — Pavlin, Grič. — Gospodinska šola, Marijanišče. — Merkun, Homec. — Drašek, Zalog. — Šola Grm. — Mulley, Logatec. — Kozamer, Košenina, Bojanc, Št. Peter. — Sporar, Št. Peter. — Dobravc Ana, Črnuče.

Premije za race. I. darilo. Priznalne diplome I. vrste. Penca, Mokronog. — Šola, Grm.

II. darilo. Priznalne diplome II. vrste. Počivalnik, Ljubljana. — Cerar, Domžale. — Traven, Glince.

III. darilo. Priznalne diplome III. vrste. Bertonec, Domžale. — Šbil, Mokronog. — Franzl, Ljubljana. — Požlep Fr., Ljubljana. — Strah, Vevče.

Premije za gosli. II. darilo. Priznalne diplome II. vrste. Kosler Josip, Ljubljana. — Banmeister, Kranj. — Traven, Glince. — Müller, Ljubljana. — Počivalnik, Ljubljana.

Premije za purane I. darilo. Diplome I. vrste. Mulley, Logatec (beli). — **II. darilo.** Štev. 3 (črn puran). — Traven, Glince.

Premije za kunce. Treo, Ljubljana. — Bubnič, Slivje (Istra). — Traven, Glince. — Galle, Ljubljana. — Grnska šola. — De Gleria, Ljubljana. — Lichtenurnov zavod, Ljubljana. — Miklavčič, Ljubljana. — Št. 9, (angora).

Premije za golobe. Franzl, Ljubljana. — Dr. Hočev, Domžale. — Počivalnik, Ljubljana.

Športna perutnina. Počivalnik, (pegatke). — Franzl, (fazani).

Dnevne novice.

— **Občinske volitve v Krškem.** Včeraj so se pričele občinske volitve za občinski zastop v mestu Krško. Včeraj je volila leskovska župnija in dala gotovo 90 odstotkov za S. L. S. Danes voli krška in svetokriška župnija.

— **Cesar se Veliki četrtak ob desetih dopoldne z Dunaja v Amstetten odpelje,** od tam se pa poda v Wallsee, kjer ostane ob velikonočnih praznikih.

— **Nadvojvoda prestolonaslednik** se je pripeljal s svojo rodbino na svoje posestvo Arstetten v bližini Amstettna, kjer ostane nekaj dni.

— **Kardinal postane v prihodnjem konzistoriju papežev tajnik msgr. Bresan,** ki oskrbuje papežovo zasebno korespondenco.

— **Naklada na žganje in socialni demokratje.** Kranjski deželni odbor je pozval v okrožnici z dne 18. marca naša županstva, da uvedejo občinsko naklado na žgane opojne pijače. Obenem je namignil, da imajo nekatere občine silno visoke občinske doklade na direktne davke, katere bi se vsled navedene naklade na žganje lahko znižale in tako breme občinskih naklad zmanjšalo. Ta zelo pametna okrožnica, katero je že leta 1904 tudi liberalni deželni odbor izdal, je pa gospode pri »Zarji« tako razkačila, da so napisali zadnjo soboto članek »Pozor pred žepnimi tatovi«, v katerem to okrožnico mrcvarijo. Pravi, da je to eden »najpredrzejših in najbrutalnejših atentatov na ljudske žepke«. »Skoro v vsaki kranjski občini živi grajščak in trije, štirje veliki posestniki, tem je treba oslajšati trenutke življenja, tako hočejo deželni mogotci. Naloga delavskih zastopnikov je, da se z vso silo upro tej brezvestni nakani in da skušajo odvrniti to najnovejšo atako od delavskih žepov.« Ali so morebiti ti gospodje taki prijatelji žganij pijače, da jih je ta poziv tako razžalil? Če jih ni žgana strast, jih je pa gotovo slepa strankarska strast tako zmešala, da take budalosti pripovedujejo. »Graščaki in veleposestniki na Kranjskem skoro v vsaki občini, kakšna prismojarija! Razun kneza Windischgrätzja in par drugih veleposestnikov, ki imajo res precej zemljišča, so pri nas sami majhni in srednji kmetje, katerim pa njihove kmetije tako malo neso, da vsi silijo v mesta in v Ameriko. Na tisoče jih je, ki garajo od zore do pozne noči in pri vsem tem tako skromno živijo, da bi kak socialno-demokratski pisatelj onemel od začudenja, ko bi prestopil prag naše kmečke kočice in bi ga posadili za kmečko mizo. In če hoče deželni odbor tem revežem doklade zmanjšati, vpijejo socialni demokratje, da je to »atentat na ljudske žepke«. In ti ljudje se predrznejo še imenovati zagovornike ljudskih koristi! To so čisto navadni zagovorniki frakeljnaja!

— **Štrupeno orožje.** Liberalni listi prinašajo dan za dnem novice, v katerih obkladajo naše ljudi z največjimi psovskami in goljufijami. »Slepar«, to je še najmilejši priimek. Obrambno društvo, ki pošilja napadenim obvesti-

la, dobiva polno dopisov, v katerih so naši ljudje zgražajo nad to propalostjo in nesramnostjo liberalnih listov. Ko bi hoteli te liberalne laži zavračati, bi morali imeti čisto poseben list za to. Prostor našega lista žalibog ne dopušča, da bi se vsak tak slučaj pribil in tako se velikrat zgodi, da ne dobe naši ljudje primerneга zadoščenja. Iskati ga pa pred poroto, se pa pravi pri nas, nekaj sto kron tje vreči in nazadnje še brez zadoščenja ostati. Kako se ljudem čast krade, zadostuje en sam zgled iz preteklega časa. »Jutro« je prineslo 9. februarja 1912, sledečo notico:

»Volilni slepar v talarju voli za — mrtve. Iz Dolenjskega se nam poroča: Ni ga na celém Dolenjskem klerikalca, ne v civilni obleki, ne v talarju, ki bi si drznil pri vsakih volitvah tako očitno in nesramno slepariti, kakor to uganja Zakrajšek, znani župnik iz Vavtvasi. Naj ima še toliko opravila, on mora biti pri vsakih volitvah navzoč, tudi, če mu prav nič mar ne gre. Mašo oznanja na šesto uro, a on na hitro odpravi mašo že ob petih in poletu tudi že ob 4. kar na tihoma, ko potem ljudje pridejo k oznanjeni maši ob 6. uri je župnik Zakrajšek že bogve kje na katerem vošču. Za vsako volitev si pripravi cele kupe pooblastil in glasovnic. Kar jih ne more prislepariti od živih, jih prislepari od — mrtvih. Njemu ni prav nič, če izdela pooblastila na ime koga, ki že 30 let počiva v hladni zemlji. Tako je za občinske volitve na Toplicah skoval več takih pooblastil. Na enega od teh so prišli slučajno na sled, bilo je napisano na ime nekega Mikca, od katerega je znano, da je že pred petindvajsetimi leti umrl. Dobil je podpretnika brez vsake vesti, ki je šel s tem pooblastilom na volišče. Pri zadnjih deželnozborskih volitvah je ta volilni slepar stal ob vratih volišča ter prežal na kmete. Kolikor se je dalo dognati, je 70 volivcem, ki so imeli na glasovnicah kandidata Gangla, glasovnice iztrgal iz rok, ter jim mesto imena Gangl, napisal ime Jarc, ime Gangl pa nevidno prečrtal. Pri zadnjih občinskih volitvah v Kandiji je bil vse štiri dni navzoč, dasi ni imel prav nič tam za opraviti. Prinesel je seboj cel kup tujih pooblastil, med njimi nekaj tudi takih za — mrtve. Prišel je svojo kupčijo v veži pred, ko so ga orožniki od tam pregnali, je pa šel kar v sobo na volišče. V pričo volivne komisije je kmetom ponujal pooblastila; če je kdo rekel, da je že volil, da ne sme večkrat kot enkrat voliti, ali pa kdor se ga je zbal, ker »so mu gospod tako rekli«, je šel, pa je še enkrat volil.«

G. Zakrajšek je poslal na Obrambno društvo sledečo obvestilo:

»Ves dopis je deloma zlagan, deloma zlobno zavil. Kar se tiče vsakdanje svete maše, jo imam pozimi ob 6. poleti (maj, junij, julij, avgust) ob peti uri zjutraj. Le enkrat se spomnim, da sem jo opravil ob 4. uri zjutraj, ko sem šel na vlak v Ljubljano. Kar se tiče topliških županskih volitev, je res, da sem pobral po naši fari vsa pooblastila, za Mikca pa izrečno omenil, da je umrl. Ne vem, kako se je njegovo pooblastilo dobilo. Kar se pa tiče občinskih volitev v Kandiji, sem bil navzoč prva dva dni, imel sem veliko pooblastil, moja agitacija je obstajala v tem, da sem ta pooblastila oddajal; drugače so bili ljudje že vsi izagitirani. Kar se tiče naših domačih volitev, se spominjam, da sem samo enkrat Gangla črtal in Jarca zapisal, ker me je dotični prosil!

Vavtvas, dne 16. marca 1912.

Janko Zakrajšek, župnik.

Koliko lumparij je nagromadenih v »Jutrovem« napadu, ali liberalni dopisnik si ne bo delal zaradi tega težke vesti in bo naprej lagal in blatil. Ali res ne bo konec teh lumparij?

— **Okrajni šolski nadzornik** za nemške šole v okrajih Kočevje, Novo mesto in Črnomelj je postal nadučitelj Matija Primoseh v Kočevju.

— **Finančni tajnik** je postal finančni komisar v Trstu dr. Gustav Gandusio.

— **Odlikovanje.** Cesar je podelil c. kr. gozdarju Karolu Šebeniku v Pemu pri Idriji ob njegovi vpokojitvi srebrni zaslužni križec s krono.

— **Sodnijska imenovanja.** Višjedenosodni svetnika sta postala gosp. Adalbert Kotzman in dr. Adolf Roschanz v Celju.

— **Imenovanje.** C. kr. drž. pravdnik dr. Anton Rogina v Novem mestu je imenovan za c. kr. nadsvetnika za okrožno sodišče v Rudolfovem.

— **Umrli** je včeraj pri Sv. Križu pri Litiji po svoji dobrotljivosti obče znana gospa Alojzija Miklavčič v visoki starosti 82 let. Pokopali jo bodo jutri dopoldne ob 9. uri na domačem pokopališču. N. v. m. p.

— **Umrli** je na Potokih v občini Koroška Bela na Gorenjskem občespo-

štovana posestnica Terezija Krevljč, velika dobrotnica revežev. N. v. m. p.

— **Vlom — tatovi zvrtili luknjo v zid, da so prišli do soda vina.** — **Nadaljne tatvine.** V noči od 19. na 20. marca t. l. je bilo v Št. Rupertu, Antonu Sedlarju, ukradeno pet vedrov vina in nekaj orodja, kakor svedra in kladi-va. Tatovi so zvrtili v steno veliko luknjo in tako prišli v klet. Pri tem ravnanju je zgrabil tat na licu mesta žepni nož. Dne 21. m. m. ponoči pa je zopet neznan storilec ukradel Janezu Kurentu iz Kamne dva piskra masti, 6 kosov boha in 17 kosov slanin ter dve konjski odeji (koca). Vse te stvari je ukradel iz zaprte hiše in kuhinje. Tudi je bilo v več bližnjih krajih meseca marca vlomljeno, a tatovi vedno pregnani. V obližju Št. Ruperta ležečih vaseh so neznan tatovi to leto pri mnogih posestnikih pokradli pri hišah se nahajajočo perutnino in to v velikem številu, kakor tudi več denarja. Skupna škoda teh tatvin znaša nad 1000 K. Orožništvo je vedno poizvedovalo, a storilec ni moglo priti na sled. Poizvedbe o zadnjih dveh tatvinah, namreč stopinje na blatni poti in najdeni nož, so pa odkrile storilce. V vasi Hom je patrolja srečala fletnega dečka, kateri je nesel mater na njivo steklenico vina. To vino je dečku patrolja odvzela in ga dala okradnemu Sedlarju, ki je bil navzoč pri poizvedbah. Ta je takoj konstatiral, da je to njegovo ukradeno vino. Deček je peljal orožništvo na njivo. Mati dečka, Ana Štrukelj, pa se je zagovarjala, da je to vino njej prinesel njen sin iz Mokronoga. Te poizvedbe, po takem vinu in kupcu, so se popolnoma izjalovile. Ko je Ami Štrukelj orožništvo dokazalo, da so poizvedbe po vinu v Mokronogu brezuspešne, je priznala, da je taisto vino isto noč prinesel delomržen, že večkrat kaznovani Jože Nečimer, kateri živi z Marjeto Brčar v Homu. Hišna preiskava pri Brčar Heleni je bila brezuspešna, pač pa je priznala, da sta sod vina prinesla v inkriminovani noči Jože Štrukelj star. in ml. iz Brega, pripomnila, naj istega Nečimer spravi in da naj o tem molči. Ana Štrukelj pa je potem povedala, da je Nečimer pa k njim v dveh vrečah prinesel slanino. Vsi udeleženci priznali so tatvino, pač pa se izgovarjali, da je pravi povzročitelj Jože Nečimer. Orožništvo je sedaj oba Štruklja, Marjeto Brčar in Ano Štrukelj spravilo pod ključ. Jože Nečimer je pa neznan kam pobegnil. — V bližini teh vasi je bilo v letu 1911 do 100 mernikov žita raznovrstnim posestnikom, po sedaj se neznanih storilcih ukradeno. Tudi te tatvine, kakor pravijo prizadeti, je storila gorj omenjena prijateljska tatinska družba. Glavarja družbe Jož. Nečimra orožništvo zasleduje. Ljudje pa z zadovoljnim obrazom pripovedujejo o že daljši časa zasledovani tatinski družbi in že nekaj dni brez skrbi počivajo.

— **Bo že Bog dal.** Naš prijatelj nam piše: Peljal sem se z današnjim vlakom juž. železnice v Ljubljano. Med postajami Zagorje — Ljubljana je v voz III. razreda prišel večkrat precej natrkan sprevodnik. Slučajno je bil tudi neki duhovnik v kupeju in vsled tega je sprevodnik večkrat delal proti drugim osebam opazke: »Bo že Bog dal!« in pri tem zasmehljivo pogledoval duhovnika. Nazadnje je pa Bog njemu tudi res dal in sprevodnik je, kakor je dolg in širok, na postaji Laze padel iz kupeja.

— **Nezgode.** Deček Jožef Novak, posestnikov sin, 4 leta star, je šel v Ponovi vasi k sosedu v vas. Stal je poleg, ko je 7letni sosedov sin konja napajal. Medtem je pa mali Jožek konja podrezal, nakar ga je konj s kopitom na čelo udaril in ga težko poškodoval. — Janez Janežič, 12 let stari gosačev sin v Bizoviku je šel po vodo, pri tem je pa padel in si zlomil levo nogo.

— **Dva sovražna brata.** Te dni je posestnik Janez Rozman vozil s par volil domov. Na poti ga je pa začel brat Jakob zmerjati in ga s pestjo tepsti. Da bi se napadalca ubranil, zagrabil je za na vozu ležeče gnojne vile, katere mu je pa brat iz rok iztrgal in ga z njimi čez levo uho udaril. Kdo je krivec, bo sodnija povedala.

— **Kupujte velikonočne razglednice »Slovenske Straže«!** Še nekaj dni nas loči od lepih velikonočnih praznikov. V teh dneh nakupite umetniško izvršene razglednice »Slovenske Straže«, da z njimi v praznikih razveselite svoje znance in prijatelje. Naročila sprejema pisarna »Slovenske Straže« v Ljubljani. Zahtevajte te razglednice v vseh trafikah in prodajalnah!

Primorske vesti.

— **Osebnost.** Za župnika v Rižani pri Kopru je imenovan g. Košir Jožef, dosedaj župni upravitelj ravno tam.

— **Poizkušen samoumor.** Na stari Barrieri v Trstu št. 18 se je hotela zadušiti neka Celestina Bresaz. 15letna deklica je mati že enoletnega otroka. Zdravnik je za pravilil iz nevarnosti.

— **Nesreča ali samoumor?** V nedeljo zjutraj je našel nekdo pod visokim zidom, ki se vzdiguje nad ulico Fabbic Severo v Trstu, mrtvega človeka. Kdo je nesrečnež, se še ni dognalo. Tudi se ne vé, če se je mož ponesrečil ali se sam vrgel v globočino. — V nedeljo po polnoči je vozil železniški stroj z enim vagonom iz južnega kolodvora proti državnemu kolodvoru. Blizu ribjega trga pa je prišel pod stroj 22letni Matej Vidotto iz Rovinja. Bil je takoj mrtev. Tudi v tem slučaju se ne vé, ali se je zgodila nesreča ali samoumor. Pri Vidottu so našli pismo, naslovljeno na očeta. Znabiti se bode dalo iz tega pisma posneti, ali se je zgodila nesreča ali je kak vzrok gnal mladeniča v smrt.

— **Lastnik Piccola umrl.** Umrl je v Trstu lastnik »Piccola«, žid Ladislav Mayer. Mož je prišel v Trst s culico, svet zapušča kot milijonar.

— **Velika avtomobilska nesreča pri Nabrežini.** O tem se še poroča: Kavarar Žigon, lastnik kavarne »Miramare« v Trstu, se je s svojo ženo, z dvema otrokoma, s sestro svoje žene in z nekim Kozutom v nedeljo z avtomobilom peljal v Gorico. Zvečer, ko se je družba nazaj v Trst peljala, je pa v bližini Nabrežine zavozil avtomobil v neki voz, ki se je prekucnil. Iz voza sta padla neki gospod in njegova sestra. Sestra je bila nevarno, brat pa lahko ranjen. Avtomobil, ki je zadel v kamen ob cesti, se je tudi prekucnil in vsi, ki so se v avtomobilu vozili, so bili več ali manj ranjeni. Kozut je tako nevarno ranjen, da se s smrtjo bori; Žigonova je ranjena na glavi in so se ji možgani pretresli. Žigon si je zlomil levo roko, otroka sta na glavi pobita. Sestra Žigonove, Ana Antonsič je lahko poškodovana.

Štajerske novice.

— **Š Predstava »Mati svetega veseljca«,** ki se je igrala na cvetno nedeljo v celjskem Narodnem domu, se je izborna obnesla. Lahko trdimo, da tako dobro igrane igre, kakor je bila ta, še letos v Celju nismo videli. Velika dvorana Narodnega doma je bila natlačena polna celjskih in okoliških Slovencev. »Mati svetega veseljca« se igra na belo nedeljo popoldne v Št. Petru v Savinjski dolini.

— **Kako se vrše liberalni shodi?** Zetale pri Rogatcu. Naša politična Ahasvera Špindler in Lesničar iz Celja sta prišla zadnjo nedeljo, dne 24. marca k nam, da bi priredila shod. Shoda se je udeležilo toliko ljudi, kolikor jih gre v srednjo kmečko gostilniško sobo, kjer je kakih šest miz. Gosp. Špindler je govoril tako kot dr. Konfucius. Govoril je tudi o šolah in priporočal pri pouku več nemščine kakor ptujski »Štajerc« in Ornič. Seveda je tudi proti davku na žganje in pivo. Zdi se nam, kakor da bi se hotel prikupiti ptujskim šnopsarskim fabrikantom, da bi ga sprejeli za urednika pri »Štajercu«, ker slutiti, da bo »N. L.« skoro izdahnili. G. Linhart je torej dobil konkurenta. Shod se je nazadnje končal strašno žalostno. Ker niso hoteli poslušalci Lesničarjevega govora odobravati, je zaklical on sam ob sklepu »živio«, zborovalci so pa rekli: Živio slovenska kmečka zveza!

— **Dragonci v Slovenski Bistrici** prestavljeni na Moravsko? Pred nekaj dnevi smo prinesli vest, da se je podalo blizu 150 dragoncev iz Slovenske Bistrice samovoljno proti Mariboru, da se pritožijo pri brigadirju zaradi nedeljskega počitka, katerega jim je poveljništvo v Slovenski Bistrici kratilo. Zadeva je še nejasna in ni še gotovo, kako se bo rešila. Pravi, da bo najbrže cel oddelek prestavljen na Moravsko.

— **Umrli** je gospa Helena Zdolšek, soproga g. nadučitelja Martina Zdolška v Orlivasi.

— **Štrajki.** V ponedeljek zjutraj so pričeli štrajkati v Ljubnem mizarski pomočniki, ker se mojstri niso ozirali na njih zahteve po boljši plači. Štrajka okrog 70 pomočnikov. Tudi krojaški pomočniki v Ljubnem ter v drugih gornjestaških mestih so stopili včeraj v štrajk.

— **Nova bolnišnica.** Usmiljeni bratje iz Gradca so kupili v Št. Petru v Savinjski dolini ob državni cesti pet orlov zemlji. Na kupljenem prostoru nameravajo zgraditi novo bolnišnico za Spodnje Štajersko. Nakupili so tudi potrebno vodno moč, da bodo imeli lastno razsvetljavo, katero bodo potem napeljali tudi po celém Št. Petru. Nameravali so prvotno kupiti, kakor smo takrat poročali, grad Novo Celje. Pozneje so si premislili, ker je grad samnasebi predrag in tudi predelava sada-

njih prostorov v bolniške prostore bi preveč stala. Nova bolnišnica bo velikega pomena za cel Spodnji Štajer, zato se pričakuje od prebivalstva v Savinjski dolini, da bo šlo pri zidavi bolnišnice usmiljenim bratom na roko.

š Vlomi in tatvine okrog Maribora. V nočeh 27. in 28. marca je bilo v Pristavi pri Mariboru vlomljeno pri dvanajstih posestnikih. Tatovi so ukradli vse, kar jim je prišlo pod roke. Skupna vsota ukradenih reči znaša okrog 800 kron. Kakor se sumi, obstoji organizirana tatinska družba, katero orožniki pridno zasledujejo.

š Ubegla vajenca. V Mariboru so aretirali vajenca Jožefa Krajnika in Andreja Maglar, ki sta svojem delodajalcu trgovcu Juliju Schlesingerju na Dunaju poneverila 810 K in pobegnili. Pri nepoštenih dečkih so našli še 610 K.

š Glava železniških tatov. Dušan Svetanovič, vodja tatinske družbe železniških tatov, ki so svojo »obrt« izvrševali na progah Zagreb—Zidani most in Celje—Trst, je bil 29. marca končno izročen okrožni sodniji v Celju. Proti drugim članom te družbe se je že vršila v mesecu februarju pred celjsko poroto obravnava in kakor smo takrat poročali so bili obsojeni na več let zapor. Tudi Svetanovič so v mesecu januarju na Vidmu pri Krškem ujeli, a se mu je posrečilo zopet uiti iz videmskega kolodvora, ko je bil tam zaprt. Pobegnil je takrat v Zagreb. Končno se ga je zdaj policiji posrečilo ujeti. Hrvaške oblasti zahtevajo od okr. sodnije v Celju, da jim naj Svetanoviča izroči. Zagovarjal pa se bo najprve pred celjsko poroto meseca maja.

š Surovež. Pred kratkim je prišel posestnik mlina Albert Pauscher v Sv. Duhu pri Ločah k najemnici mlina, Epih, in je njeno hčer stavil zaradi nekkih besed proti njemu na odgovor. Pri tem ji je dal močno zaušnico na desno uho. Kmalu nato je hčerka začutila močne bolečine v ušesu in se je podala v mariborsko bolnišnico. V bolnišnici so konstatirali, da ji je počila ušesna mrena. Proti surovežu je naznanjena ovadba.

Koroške novice.

k Vabilo na občni zbor telovadnega odseka Orel v Celovcu, ki se vrši v nedeljo, dne 1. aprila 1912 ob pol četrti uri popoldne v mali dvorani pri Trabesingerju.

k 14 let stara samomorilka. Iz Celovca poročajo: Dne 27. t. m. zvečer je skočila v Glinjo 14letna deklica Wedan. Dva gospoda sta jo potegnili iz vode. Deklica je baje skočila v vodo, ker je mati z njo slabo ravnala.

k Demonstracije proti italijanskim stavbinskim delavcem. Iz Beljaka poročajo, da je prišlo 28. marca do izgrediv med domačimi stavbinskimi delavci, ki nimajo dela, in italijanskimi stavbinskimi delavci. Ob 6. uri je prišlo večje število domačih zidarjev pred delavsko barako pri skladišču glavnega kolodvora, ki je last stavbinskega podjetnika Horcicke. Začeli so obmetavati barako, v kateri je bilo osem italijanskih delavcev, s kamenjem, pri čemer je bilo ranjenih več Italijanov. Ko je pozneje prišel neki delavec iz barake, so ga demonstranti napadli in pretepli. Proti demonstrantom je vložena kazenska ovadba.

RUDARSKÉ STAVKE.

London, 1. aprila. Angleški rudarji so v soboto glasovali, če stavko nadaljujejo ali ne. Kako se je glasovalo, še ni objavljeno. V Northumberlandu so stavkujoči rudarji novo postavo o najnižji plači obsodili, ker ne določa, kako visoka bodi najnižja plača.

Berolin, 1. aprila. »Lokalanzeiger« poroča iz New-Yorka: V Severni Ameriki stavka v premogokopih 700 tisoč rudarjev.

Praga, 1. aprila. V nedeljo se radi nedeljskega počitka po premogokopih rujavega premoga ni delalo. Stavkujoči rudarji na Češkem so priredili veliko shodov. Rudarjem so lastniki premogokopov izjavili, da 1. majnika ne priznajo. Stavkujoči rudarji na Češkem se obnašajo mirno.

Ljubljanske novice.

Ij »Ljudski oder« ponovi na Velikončni ponedeljek krasno uspelo premijero »Dekle z biseric ob 4. uri popoldan.« Vse občinstvo je bilo zadnjih od krasnih kulis, lepih kostumov, dobrega igranja in lepega dejanja očarano. Snov igre je posneta po zanimivem »Slovenčevem« podlistku in igra za

časa preganjanja Kristjanov. Posebno okolico, podeželne odre in Marijine družbe vabimo, da si ogledajo to vzvišeno, nabožno igro. Igro je spisal vrli kamniški frančiškan dr. pater Gvido Rant. Vstopnice se dobe v predprodaji v »Katoliški Bukvarni«. Naročajo se tudi lahko po pošti. Ker bo igra končana ob pol 7. uri, se bodo lahko vnanji udeleženci vrnili z vlakom domov.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo. Preteklo nedeljo smo po dolgem času zopet videli v Rokodelskem domu nastopiti ženski odsek šentpeterskega prosvetnega društva. Društveni predsednik, g. dr. L. Pogačnik je v navdušenih besedah kazal na velik socialno delo krščanske žene v zgodovini in se še posebej zahvalil ženskemu odseku za požrtvovalno delo. Ženski zbor je zapel Ferjančičevo »Šivilja« in Gerbičovo »Gondolirjeva«. Občinstvu je bila vseh posebej druga pesmica. Zbor ima spretnega pevovodja in lep glasovirni material, samo srednji glasovi so bili prešibki. Jako dobro je rešila svojo vlogo mala deklamovalka, ki je pogumno deklamirala Gregorčičevo »Oljki«. Igra »Dve materji« je kljub tehničnim težkočam uspela, ker je bila skrbno pripravljena. Igralkam se je po večini poznalo, da so že udomačene na odru.

Ij O novih poštah nabiralniških smo čitali te dni v nekem listu notico. Za nove nabiralnike pa notice v listih nič ne izdajo. Zadeva o novih poštah nabiralniških se je razvijala v raznih korporacijah že dolgo časa. Že pred dvema letoma jih je v trgovski in obrtni zbornici zahteval g. Ivan Kregar. Poštni nadoskrbnik v Ljubljani pa svojevoljno takih nabiralnikov ne more nastavljal. Treba je bilo, da so poleg njega prosili za nove poštne nabiralnike tudi interesente. Vložene so bile tri take prošnje, ki so te dni dobile ugodno rešitev. Novi poštni nabiralniki so na Resljevi cesti pri trafiki, na Dolenjski cesti in pri Elzabetišču na Poljanski cesti. Prošnje so bile vložene na višje instance že pred pol letom, sedaj je pa prišla ugodna rešitev za te tri nabiralnike. Kakor čujemo, se v kratkem izpremeni tudi določitev pobiralnih ur. Na poštah stružicah ne bo več napisan čas pobiranja, kakor je sedaj n. pr. ob 9'15, ampak od pol do pol ure.

Ij Umrla je v deželni bolnici učiteljica strokovne šole gđca. Ivana Petrovičič. Bivala je zadnji čas na Vrhniki.

Ij Telefon v Ljubljani. Čuje se, da bo Ljubljana, če bo vse gladko šlo, dobila do meseca avgusta novo telefonsko omrežje in novo centralo. Mnogi interesente na to že komaj čakajo.

Ij Gospod Peter Teply, kapelnik »Slovenske Filharmonije«. Nedavno smo poročali, da je prevzel gosp. Peter Teply, kapelnik 97. pešpolka kapelnishvo »Slov. Filharmonije«. Gosp. kapelnik Teply dirigira svoj prvi koncert v Ljubljani na velikonočni ponedeljek v veliki dvorani hotela »Union« in nastopi nekaj dni potem tudi v biseru glasbe, v komornem kvartetu.

Ij Obrtni odsek občinskega sveta je imel včeraj ob pol 6. uri zvečer sejo, v kateri se je sklepalo o prenosu Anton Krelove gostilniške koncesije z Brega v Florijansko ulico št. 6. Koncesijo ima v zakupu Anton Kamel. Prošnji se ni ugodilo. — 2. Ludovik Kotnik je dal v najem gostilniško koncesijo Tomažu Korbarju, ki bi izvrševal svojo obrt v Kopališki ulici št. 12. Prošnji se ugodilo. Koncesijo je dosedaj izvrševala gospa Gostinčarjeva. — 3. Franjo Grošelj prosi za prenos svoje gostilniške koncesije iz hiše št. 10 Ahaciljeva cesta v nanovo preurejen hotel na Dunajski cesti št. 31, hiša gosp. Zidarja. Se ugodilo. — 4. Kristina Petrič prosi za prenos gostilne iz Krakovskega nasipa št. 18 v Bohoričovo ulico št. 5. Koncesijo bi izvrševala gospa Amalija Ujc. Se odkloni. — 5. Filip Progar, prevoznik, odstopi koncesijo za fajakarsko obrt Michaelu Šusteršič. Se dovoli, ker se s tem koncesije ne pomnože. — 6. Marija Rus, gostilničarka na Marije Terezije cesti prosi za gostilniško koncesijo rajnega Kreutzerja. Prošnji je večina ugodila. Ložar je omenjal, da je to prelom odsekovskega sklepa, da se prva izpraznjena koncesija odda Emilu Kržišniku. Naznanja pritožbe na višje instance.

Ij K osemdesetletnici cesarskega svetnika Fr. Doberleta. Ljubljanski župan je v soboto, dne 30. marca, ker bo dne 6. aprila odsoten, osebno v svojem in v imenu občine ljubljanske častital očetu kranjskega gasilstva, g. cesarskemu svetniku Fr. Doberletu.

Beg v Ameriko. Poroča se nam, da je lastnik mlina v Domžalah, g. Rud. Bončar, pobegnil v Ameriko.

Ij Tujski promet v Ljubljani. Zadnji mesec je prišlo v Ljubljano 5823 tujcev (1128 več nego meseca februarja in 885 več kakor lani meseca marca). Nastanilo pa se je v hotelu Union 1445, Slon 1264, Lloyd 470, Cesar avstrijski 262, Malič 177, Ilirija 172, Južni kolodvor 159, Štrukelj 132, Tratinik 105 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1637 tujcev.

Ij Konja splašila sta se bila včeraj v Lattermannovem drevoredu hlapcu Franu Arharju. Le-ta jih je bil spregel ter pustil stati brez nadzorstva in je le malo manjkalo, da se nista bila zagnala v neko družino.

Ij Močna zaušnica. Sinoči je v neki restavraciji neki mehanik brez povoda nekega potnika trikrat tako udaril po glavi, da se je bil ta onesvestil. Zadeva je prijavljena oblasti.

POSILANO.

Opozorjam ono osebo, ki razširja o meni razne lažnjive govornice, da v naprej molči in stvar prekliče, sicer si bom znal poiskati sredstva, s katerimi se takim dvomljivim ljudem zaveže obrekliivi jezik.

Ljubljana, 2. aprila 1912.

Rudolf Spiller.

CUVAJ — KRALJEVI KOMISAR?

Z Dunaja poročajo: Cesar je včeraj sprejel hrvaškega bana pl. Cuvaja v daljši avdijenci. Danes popoldne pa se je v tukajšnjih političnih krogih raznesla vest, da je cesar že podpisal dekret, s katerim se razpisuje rok za volitve v hrvaški sabor. Ta dekret naj bi bil že službeno jutri objavljen v zagrebških »Narodnih Novinah«. Včeraj zvečer pa je nanaglomala prišla iz Budimpešte vest, da pri nedeljski Cuvajevi avdijenci ni šlo za razpis saborskih volitev, ki se sedaj sploh ne vrše, temveč, da je ban pl. Cuvaj dobil od cesarja polnomoč kraljevega komisarja za Hrvaško in Slavonijo. V ogrskih političnih krogih zatrjujejo dalje, da bo zadevno pooblastilo že v najbližjem času službeno objavljeno in da vsi demontiji ne morejo na stvari prav ničesar spremeniti. Dejstvo je sicer tudi, da se je ta vest že včeraj zvečer iz Zagreba oficijelno dementirala. Kaj pa je na vseh teh vesteh resnice, ali prvo ali drugo, se doslej še ne dá kontrolirati.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESAR.

Dunaj, 2. aprila. Cesar odpotuje zaradi neugodnega vremena v Wallsee šele 4. t. m.

OGRSKE ZADEVE.

Budimpešta, 2. aprila. Danes je zbornica nadaljevala debato o zopetnem imenovanju Khuenovega kabineta. Ko je začel govoriti poslanec Polonyi, je narodna delavna stranka demonstrativno zapustila zbornico.

Dunaj, 2. aprila. Danes se je podal skupni finančni minister Bilinski v Budimpešto, da konferira z grofom Khuenom o bosanskih zadevah. V Bosno se poda Bilinski v drugi polovici maja.

DR. KRAMAŠ NAČELNIK MLADOČEŠKEGA IZVRŠILNEGA ODBORA.

Dunaj, 2. aprila. Na mesto rajnega dr. Skarde je izvršilni odbor mladočeške stranke izvolil za svojega načelnika poslanca dr. Kramaša.

DEMONSTRACIJA ZOPER BREZVERSKO IGRO V GRAŠKEM GLEDALIŠČU.

Gradec, 2. aprila. V Francovem gledališču so krščansko-socialni obiskovalci včeraj demonstrirali proti igri »Das Gnadenbild«, v kateri se sramoti češčenje Marije. Zastor se je moral doli spustiti.

SAMOUOMOR.

Dunaj, 2. aprila. Služkinja Anastazija Semerad se je vrgla iz četrtega nadstropja na cesto in ostala na licu mesta mrtva. Vzrok samoumora je to, ker je izvedela, da je njen ženin že oženjen in oče šestih otrok.

FRANCOSKI PROTEKTORAT V MAROKU.

Pariz, 2. aprila. »Matin« poroča iz Feza, da se je v soboto ob pol 2. uri popoldne pogodba med Francozi in maročanskim sultanom podpisala. Iz topov so izstrelili v Fezu ob tej priliki 101 strel.

DRZNOST PARIŠKIH APAŠEV.

Pariz, 2. aprila. Ko se je bančni sluga banke »de France« vračal iz industrijske banke, kjer je bil inkasiral 1 milijon frankov, sta ga blizu vrat

banke čakala dva apaša. Policija, ki je bila za nameravani rop zvedela, je atentatorja ob pravem času zgrabila. Eden izmed njiju, Prevost, je izjavil, da je hotel slugo s kladivom, ki so ga pri njem našli, udariti po glavi in mu potem vlti v usta cijankalija, drugi pa ga bi bil oropal vsote denarja.

EKSPLOZIJE.

Johannesburg, 2. aprila. V neki tovarni je eksplodiralo 200 zabojev dinamita. En beli in štiri črno-koži delavci so ubiti.

New York, 2. aprila. V Ikeyneju so eksplodirale tri tovarne smodnika. Ubiti sta dve osebi, mnogo je ranjenih.

ŠTRAJK RUDARJEV V AMERIKI.

New York, 2. aprila. Vsi rudarji štrajkajo. Delavci razpolagajo z velikim štrajkovskim fondom.

MRZLO VREME.

Zürich, 2. aprila. Tu je preteklo noč zapadlo veliko snega. Temperatura se je znižala na 5 stopinj pod ničlo.

NOVICE Z AMERIKE.

V rudniku se ubil. V Chisholmu, Minn., je Slovenec Vinko Robnik dne 11. avgusta l. l. plezal po neki lestvici iz rudnika Leonard in nesel s seboj nekoliko orodja, nakar mu je spodrsnilo in je padel ter se poškodoval tako hudo na desni roki, da je letos 13. marca po groznih bolečinah izdihnil svojo dušo.

Slovenec zmrznil v Ameriki. Iz Ekallake, Mont., poročajo, da je zmrznil Slovenec Andrej Mežnar. Ranjki je bil doma iz Podlike na Kranjskem.

Razne stvari.

Glavni dobitnik turških srečk v znesku 400.000 frankov je zadela številka 516.534; 30.000 frankov je zadela številka 1.894.933.

Nečak poizkušal umoriti strica. 29. m. mes. ob 1. uri po polnoči je prišel na praški višehradski pol. komisariat 19 letni godec Jaroslav Friedrich in naznanil, da je njegov stric, Karol Friedrich, kantiner v blaznici, ravno kar v svojem stanovanju Na Slupi izvršil poizkus samoumora in si z britvijo zadal več ran na vratu. Nemudoma se je odpravila patrolja, ki je Karola Friedricha našla sedečega na stolu z zavezanim vratom; skozi obvezo je pronicala kri. Ranjenec je izjavil, da se je hotel končati iz obupa, ker že dolgo let živi ločen od žene. Nato so Friedricha spravili v bolnišnico; ko so mu zdravniki obvezali rane, katerih ima 6 na desni strani vratu, je pa preklical svojo prejšnjo izpoved in povedal to-le: Predidohi večer je prišel k njemu njegov nečak Jaroslav Friedrich in ga prosil, da bi smel pri njem prenočiti, ker da se je skregal s stariši. Izpolnil mu je željo in mu za ležišče odkazal divan, sam pa je legel v posteljo. Dolgo ni mogel zaspati in je slišal, kako se tudi nečak premetava na divanu. Ko je končno zaspal, ga zbudi bolečina na vratu: pred sabo je zagledal nečaka s krvavo britvijo v roki. Planil je nadenj in po hudi borbi mu je iztrgal britev ter jo zaklenil. Jaroslav Friedrich je na to sam sklical ljudi in policijo. Kantiner prosi za nečaka, češ, da je epileptik in za svoja dejanja ne odgovoren, najbolje je, da se ga zapre v blaznico. Policija je takoj začela sledovati Jaroslava Friedricha in proti poldnevu je bil v Žižkovu zasačen na cesti in odpeljan v zapor. Pred preiskovalnim sodnikom je po štiriurnem zaslišavanju končno dejanje priznal; izpovedal je, da je bil od svojega 14. leta pri godbi v polku cesarskih lovcev v Bregencu. Lani je zapustil vojaško službo in dobil provizorično mesto sluga pri praški podružnici c. kr. korespondenčnega urada. Nedavno je stopil v znanje z neko deklino, vsled česar je imel s stariši vedne prepire. Pred 14 dnevi je bil radi nerednosti odpuščen iz službe; nato se je preselil od starišev k neki drugi znani družini. Zadnje dni je bil v najhujih denarnih stiskah ter je sklenil umoriti in oropati svojega strica. Ko je zvedel, da je stričeva žena že odšla v letovišče, je ta načrt hotel takoj izvršiti. Nato je opisal ves dogodek tako, kakor je že preje izpovedal kantiner Karl Friedrich. Jaroslava Friedricha so obdržali v zaporu.

Razbojnik v avtomobilu. Poročali smo že o velikem roparskem napadu v bližini Pariza. Četa apašev je napadla neki avtomobil, ubila šoferja in se odpeljala z avtomobilom. Pripeljali so se pred neko banko, udri vanjo ter ustrelili nekaj uradnikov in oropali 40 tisoč frankov. Nato so se zopet hitro odpeljali. Četa redarjev in detek-

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nikakih bolečin in tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne Rhabarbara kroglice z znamko »Elsa-kroglice«. Svetujemo Vam iz lastne izkušnje, poskusite iste, ki pospešujejo prebavo in krope želodec. 6 škatlic franko 4 krome. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici. Elsatraz 285 (Hrvaško)

tivov jih je zasledovala, a roparji so si z orožjem v roki napravili prosto pot. Dropana banka je razpisala 100.000 fr. nagrade za onega, ki bi izsledil razboj-
nike in mnogi zasebniki so ponudili po-
liciji svoje avtomobile na razpolago za
zasledovanje roparjev. Vodja tolpe je
bil neki Garnier. Policija je dobila na
stotine pisem, v katerih se govori o sle-
dovih za razbojniki. Končno se je po-
srečilo aretovati roparja Garnierja v
Parizu v nekem hotelu. Garnier je ho-
dil od restavracije do restavracije in
tako sta ga izsledila dva detektiva, ki
ga seveda pozneje nista izpustila iz oči.
Ko je prišel Garnier v neki hotel, se je
hotel z električnim dvigalom odpeljati
v gornja nadstropja. V tem trenutku
sta stopila detektiva za njim v dvigalo,
česar Garnier ni branil, ker je menil,
da sta kaka potnika. V ozkem dvigalu,
kjer se Garnier ni mogel braniti, sta ga
detektiva obvladala in aretovala z lah-
koto. Aretovani avtomobilski ropar
Garnier je pristaš socialnodemokratske
stranke, kakor poročajo, in sicer skraj-
ne levice, ki je bolj anarhistična. Bil je
član rdeče delavske organizacije ter
delavec na progah državne železnice.
Pozneje je bil nastavljen v Diefēju,
kjer je bil voditelj tamošnjega delav-
stva. Zaradi raznih krvavih govorov je
bil obsojen na osem mesecev ječe. Kot
govornik je imel mnogo uspeha, k čer-
mur mu je mnogo pomagala tudi pri-
kupljiva zunanost. Policija je dobila
od Garnierjevega tovariša Casronya
grozilno pismo, da se namerava nov
napad na podružnico Societe generale.
Odkar se je zgodilo zgoraj omenjeno
razbojništvo, se je v Parizu prodaja re-
volverjev za petkrat pomnožila. —
Ravnatelj podružnice banke Societe
Generale v Chantillyju, Masson, pripo-
veduje sledeče o atentatu: »Zapustil
sem ravnokar svoj bureau in hotel iti
na kolodvor, ko sem videl priti avto-
mobil, ki je obstal pred hišo Societe
Generale. Vrnil sem se torej nazaj, ker
sem menil, da so prišli klijenti in da
me bodo potrebovali. Komaj pa sem
storil nekaj korakov v smeri proti hiši,
ko je neki mlad človek, ki je izstopil iz
avtomobila in stal zraven voza, name-
nil name karabinko ter zaklical: »Stoj,
če ne streljam!« Obenem je dvakrat
ustrelil na-me. Jaz nisem razumel, kaj
se godi, in sem stopil avtomatično še
par korakov naprej. Bandit je ustrelil
nato še dvakrat name. Zgrudil sem se
in avtomobil je odpeljal v smeri proti
kolodvoru, to se pravi, proti Parizu.
Cela drama se je odigrala v treh ali
štirih minutah.«

Prebivalstvo v New Yorku. Pravih
Amerikancev, t. j. takih, od staršev ro-
jenih v Ameriki glasom zadnjega
štetja v New Yorku ni veliko. Od skup-
nega prebivalstva 4.766.883 jih je le
921.318 ali 19,33 odstotkov. Iz Avstro-
Ogrske je v New Yorku skoraj 400.000
naseljencev, kar znači prirastek 235.000
oseb tekom zadnjih desetih let. Nem-
cev, katerih starši so bili rojeni v rajhu,
je 1274 odstotkov. Leta 1900. jih je bilo
skoraj 800.000, katero število pa je
padlo na 607.000. New York je za Na-
poljem največje italijansko mesto;
italijansko prebivalstvo prekaša ono
Rima ali Milana za 50.000; za Petro-
gradom in Moskvo je pa največje ru-
sko mesto. Število Židov v New Yorku
pa cenijo na 1.265.000.

Kuga na angleškem parniku. Na
nekem angleškem parniku, ki se je pri-
peljal iz Perzije v Bassoro, so na kugi
štiri osebe obbolele. En okuženec je
umrl.

Novo nemško oklopno križarico
»Seydlitz« so 30. m. m. v Hamburgu v
morje izpustili.

Socialni demokrati pri uslužben-
cih dunajske poulične železnice pogo-
reli. Pri predzadnjih volitvah v načel-
stvo penzijske blagajne so si socialni
demokrati nekaj mandatov priborili.
Kako da so si znali zaupanje pridobiti,
dokazuje izid zadnjih volitev v soboto,
pri katerih so dobili kršćansko-socialni
kandidati med 7383 glasovi 6210 do
6300 glasov, socialni demokrati pa no-
benega, ker so njih pristaši le 994 praz-
nih glasovnic oddali. Ravno tako so
socialni demokrati tudi minuli teden
pri volitvah v godbeno društvo pogo-
reli. Dozdaj so imeli eno tretjino od-
bornikov, minuli terek pa ni bil niti
en socialni demokrat izvoljen.

Dve osebi pri avtomobilski nesreči
ubiti. Pri Potsdamu se je popolnoma
razbil avtomobil tvorničarja Wolfa.
Mrtva sta tvorničar Wolf in šofer, ne-
varno ranjen pa tvorničar Jung.

Radi slabih izpričeval pet samo-
umorov. V Nemčiji ob Veliki noči raz-
deljujevo izpričevala. Ker so slaba iz-
pričevala dobili, so se usmrtili v Bero-
linu trije dečki, v Jeni se je gimnazijec
Dressler, v Griesheimu pa gimnazijec
Franc Wiegand obesil.

Nesreča na morju. Razbil se je radi
viharja laški parnik »Gibil terra«, ka-

kor tudi več manjših lađij. Pri rtu Pil-
lar se je pa angleški 4274-tonski parnik
»Foxley« potopil. Utonilo je pa 37 mor-
narjev, ki so se hoteli v čolnu rešiti.

Nevarna vožnja skozi Dardanele.
V Neapelj se je iz Carigrada angleški
parnik »Dunother Castle« pripeljal.
Potniki pripovedujejo, da je bila skozi
Dardanele vožnja skrajno nevarna, ker
so Turki v morje položili vse polno
min in je le 100 metrov široka pot pro-
sta min. Parnik je moral čakati cel dan
in eno noč, da se je pripeljala turška
ladja, ki je parnik skozi Dardanele vo-
dila.

Oropna avstrijska pošta v Tur-
čiji. Pri Jaffi so roparji nemški poštni
voz napadli in onega konja ustrelili.
Nemška pošta je roparjem ušla. Tako
srečen pa ni bil avstrijski poštni voz,
ki je vozil za nemško pošto. Roparji so
avstrijsko pošto popolnoma oropali in
ustrelili kavasa in dva konja. Sodijo,
da so pošti marokanski naseljenci na-
padli.

Loterijska posebnost. V soboto so
pri dviganju številčnik dunajske loterije
dvignili številke 35, 36, 37 in 38. Med
loteristinjami in loteristi je to na-
ključje vzbudilo največjo senzacijo.

Kje je socialnodemokratski posla-
nec Silberer? V soboto je predsednik
poslanske zbornice dr. Sylvester spo-
ročil zastopniku izginolega sbeialno-
demokratskega poslanca Silbererja, da
se mora poslanec Silberer zgledati do
18. januarja v parlamentu, sicer izgubi
svoj državnozborski mandat. Socialno-
demokratsko dunajsko društvo »Die
Naturfreunde« je sklenilo odposlati
ekspedicijo, obstoječo iz 200 mož, ki
naj bi poiskala truplo pogrešanega
socialističnega poslanca Silbererja, ki
ga bržkone v gorah ne bodo našli. Nem-
ške socialne demokrate pa je, kakor
poročajo, silno razburil sklep čeških
socialnih demokratov, da bodo pri na-
domestnih volitvah za mandat poslan-
ca Silbererja na Dunaju postavili svo-
jega kandidata. Čehi se pač zavedajo
svoje narodnosti, medtem ko slovenski
demokrati podpirajo z delavskimi
groši dunajske nemške žide.

200 metrov visok stolp podrl vihar.
V Nauenu pri Berolinu je vihar podrl
200 metrov visok stolp, namenjen brez-
žičnemu brzojavljenju. Stolp je bil 30
metrov višji, kakor veliki stolpi kolin-
ske stolnice in malone trikrat višji ka-
kor ljubljanski Grad. Brez žic so iz
stolpa lahko 6000 km daleč brzojavili:
v Kamerun in v New-York. Stolp je bil
na poseben način zgrajen. Stal je po-
polnoma prosto brez temeljev, držale
so ga v ravnotežju železne žične vrvi.
Podrl se je stolp 30. marca ob 1. uri po-
poldne, ker je vihar vrvi, ki so stolp
držale, potrgal. Vihar, ki je stolp podrl,
je bil zelo hud, ruval je drevesa in od-
krival strehe. Počesrečil ni nihče.

Poličijski ravnatelj v Rimu je bil
prestavljen v nek mali kraj v Apuliji.
Stvar je v zvezi z disciplinarno pre-
iskavo zaradi napada d'Albe na itali-
jansko kraljevo dvojico.

Dika 1016 4-1
mojih čevljev
so pravi

PALMA
kaučukovi podpečniki.
Trpežni, elegantni, higienični.

Sunlight
Za volneno in
flanelaslo blago
ni nobenega finejšega in čistoj-
šega pralnega sredstva kakor
Sunlight milo
Skrčenje in skodranje volne je iz-
ključeno pri uporabi Sunlight mila.
Dvojni kos po 30 h in omo-
koten kos po 16 h.

Nova zbirka preludijev. Še pred
Veliko nočjo izide v založbi »Kato-
ške Bukvarne« nova, jako prak-
tična cerkvenoglasbena zbirka: **100 pre-**
ludijev za orgle, zložil Stanko Pre-
mrl, stolni regenschori v Ljubljani.
Preludiji so večinoma kratki in jedr-
nati, in ravno takih organisti najbolj
potrebujejo. Nekaj jih je pa tudi dalj-
ših in slovesnejših. Skladbe so solidne,
zanimive in živahne. Zbirka je razvr-
ščena po tonovih načinih in si slede
skladbe v tem-le redu: C-dur, G-dur,
D-dur, A-dur, E-dur, F-dur, B-dur, Es-
dur, As-dur in Des-dur. — Obširna
zbirka Premrlovih preludijev stane sa-
mo 3 K 80-h, po pošti 20 h več.

?	T	?
T	U	P
?	P	?

Zahvala.

Za izkazano sočutje povodni bridke
izgube gospe

Karoline Denkl

kakor tudi za časteče spremstvo k
večnemu počitku izrekamo vsem so-
rodnikom in prijateljem ter vdeležni-
kom, osobito pa še cenjenim daroval-
cem prelepih vencev našo najiskrejšo
zahvalo.

V Ljubljani, 30. marca 1912.

1027

Zaljujoči ostali.

Vabilo

redni občni zbor

„Okrajne hranilnice in posojilnice v Idriji“

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

ki se vrši

dne 12. aprila ob 1. popoldne v uradnih
prostorih zadruge.

Dnevni red:

1. Čitanje revizijskega poročila „Zadružne
Zveze v Celju“ ter ukrepi vsled istega.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1911.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

V Idriji, dne 1. aprila 1912.

1029

Načelstvo.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta šte. 6

vabi na

REDNI OBČNI ZBOR

ki se vrši

16. aprila 1912 ob 5. uri pop. v zadružnih prostorih lastnega doma

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Sklepanje o potrditvi
računa. 4. Sklepanje o porabi dobička. 5. Volitev nadzorstva petero
članov. 6. Dopolnilna volitev petih udov načelstva. 7. Slučajnosti.

Fran Povše, načelnik.

Josip Šiška, podnačelnik.

V Ljubljani, dne 2. aprila 1912.

1028

1030

Globoko užalostenega srca na-
znanjamo vsem sorodnikom, prija-
teljem in znancem bridko vest, da
je naša iskreno ljubljena mamica,
gospa

Alojzija Miklavčič

dne 1. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne
po kratki in mučni bolezni, previ-
dena s svetimi zakramenti za umi-
rajoče, v starosti 82 let mirno v
Gospodu zaspala.

Pogreb drage rajnice bo v sredo
dne 3. t. m. ob 9. uri dopoldne iz
hiše žalosti, Sv. Križ pri Litiji, na
domače pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale
v farni cerkvi.

Nepozabno rajnico priporočamo
v molitev in blag spomin.

Sv. Križ pri Litiji, 1. aprila 1912.

Zaljujoči ostali.

Mlad uradnik

s prama spričevali, trgov-
sko solo in prakso, več
obeh deželnih jezikov —
strojepisja in uradovanja

Prijazne ponudbe pod »Zanesljiv 1025«, na
upravo »Slovenca«.

1025 3-1

Manjša špecerijska trgovina

na zelo prometnem kraju v ljubljanski
okolici se radi prevzetja večje trgovine
tako prod. Ponudbe pod »Fortuna 1912«
poštno ležeče, Ljubljana.

1043

Odgovor na „Poslano“

v »Slovenskem Narodu« z dne 27. marca
1912 g. Antonu Srebotnjaku v Ljubljani.

Vsakdo, ki pozna Vas in mene ter
Vaše in moje razmere, si bo napravil sam
sodbo, kdo od naju zamore biti dolžnik.
Za to, kar imata dobiti od Vas, Vas
bom že poiskal.

Vsakemu, ki želi imeti z Vami opravka,
svetujem, da si prej pregleda Vašo zadevo
pred c. kr. okrožnim sodiščem v Celju
pod op. št. VIII 720/6, da se varuje ne-
sreče.

Matija Trkman,

posesnik in lesni trgovec

1012

Podkraj nad Vipavo.

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

belomesnati kranjski

semenski krompir

Sprejema tudi naročila za semensko
ajdo, oves, fižol, trave in vse vrste
drugih semen.

- Zaloga pristnih domačih vin.

V dobrem stanu ohranjeno

damsko kolo

in ravno tako za gospoda se po nizki
ceni odda.

1033

Ogledata se lahko vsako dopoldne
Kuhnova cesta št. 3, I. nadstr. desno.

Gotovi damski kostumi
vrhnja in spodnja krila

v vsaki ceni in barvi in največji izberi.

Moderni damski klobuki

za šport in potovanje iz angleškega blaga, svile in platna.

Auto aube in pajčolani, igle za klobuke.

:: Bluze ::

pralne, čipkaste, svilene voile in volnenega blaga.

Hišne halje.

Potovalni plašči.

Otročji platneni klobučki

slamniki in matrosen čepice iz sukna, listra in pique.

Pralne obleke, majce, predpasniki, nogavice itd. itd.

Za žalovanje

črni kostumi, bluze razne vrste, vrhnja in spodnja krila

plašči, pletene jope, klobuki, pajčolani

rokavice, flore in vse druge žalne modne predmete trakove za vence

P. Magdič, Ljubljana nasproti glavne pošte

Lepa prilika za mlade trgovce!

V najem se da

oziroma proda takoj iz proste roke zaradi preselitve dobro idoča trgovina in gostilna tik farne cerkve. Zraven je približno 16 ha zemljišča. Naslov pove uprava lista.

Konfekcijska trgovina

in 970 50

zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Židovska ulica

priporoča svoje izborne izdelke

vsakovrstnih pomladnih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago!

Razpis

službe občinskega tajnika.

Pri podpisnem županstvu se razpisuje služba občinskega tajnika z letno plačo K 840 s prošim stanovanjem in posteljno opravo.

Službo je nastopiti dne 15. aprila letos. Prednost imajo vpokojeni orožniki, postajevođe in občinskega dela zmožni občin. tajniki.

Prošnje z vsemi potrebnimi dokazili je vlagati v priporočenih pismih do 7. aprila 1912 na županstvo.

Županstvo občine

Št. Jernej, Dolenjsko

dne 1. aprila 1912.

Železnato

Kina vino

lekarja Piccolija v Ljubljani, Dunajska cesta

c. in kr. dvornega založnika, papeževskega dvornega založnika,

vsebuje potrebno množino železa, v nasprotju z drugimi železnatimi kina vini, katera vsebujejo samo toliko železa kot navadna namizna vina in vsled tega nimajo nikake zdravilne vrednosti. To dokazuje več kemičnih analiz kakor tudi ona, ki se je izvršila na zahtevo c. kr. ministrstva za notranje zadeve v Gradcu leta 1910.

Železnato vino lekarja Piccolija ojači slabokrvne, nervozne, vsled bolezni oslabele osebe, blede, drobne in slabotne otroke.

1/2 literska steklenica K 2.—, 3 steklenice K 6.60, poštnina in poštni zavoj franco.

Prof. dr. piem. Valenta

se je povrnil in zopet ordinira.

Sanatorij „Mirni dom“

priporočan od zdravnikov, sprejema bolnike na živcih, histerične, bolne na srcu, želodcu, pa take, ki so samo okrepčanja potrebni. — Cene so zmerne. — Prospekti na zahtevo zastoj.

Dr. Fran Čeh, Gornja sv. Kungota pri Mariboru.

Tovarniška zaloga cerkvenih in drugih preprog.

Modno in manufakturno blago v veliki izberi.

Franc Souvan sin, Ljubljana

Mestni trg št. 22/23, zraven Ivrčke Petričič

Brzjavni naslov: SOUVAN SIN, LJUBLJANA.

Tovarniška zaloga sukna za talarje.

Platno lastnega in tujega izdelka.

Za trgovino z mešanim blagom se išče.

blagajničarka,

koja mora biti izurjena prodajalka. Čas ustopa prvega maja. — Naslov naznani iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca«.

Hiša blizu bohinjskega jezera,

prilpavna tudi za gostilno, imajoča 14 sob, s prostornim vrtom, je na prodaj. Potrebna pojasnila se dobe pri Hranilnici in posojilnici na Bohinjski Bistrici.

Pod zelo ugodnimi pogoji se proda

hiša

z dobro idočo trgovino. Kje pove uredništvo.

Malo rabljeni pisalni stroj

Remington X.

najnovejši model z vidno pisavo se proda takoj.

Vprašanje na upravnistvo »Slovenca«.

100 hl vina

iz Krškega belega in ru-dečega je naprodaj.

Več pove iz prijaznosti upr. Slovenca

Konfekcijska trgovina

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19

priporoča svoje

901

velikansko zalogo spomladnih kostumov, plaščev in krila za dame in deklice v naj-novejših barvah in kroju.

Velika zaloga modnih oblek in površčnikov za gospode in dečke.

Cene priznane najnižje. postrežba strogo solidna.

Naročajte novi jubilejni cenik s koledarjem

Edino zastopstvo za celo Kranjsko

„Puch“ -koles

druge vrste kolo ... K 90.—
finejše ... 110.—
svetiljka ... 5.—
prosti tek ... 20.—
Vse kolesarske potrebščine po najnižjih cenah.
Nov cenik in lepi plakati gratis po pošti.

Najboljši

šivalni stroji

Pouk v vezenju brezplačno.

Koristni lepi kroji za obleke pri naročilu šivalnega stroja gratis. Cenik po pošti zastoj.

Največja in najbogatejša tovarniška zaloga precizijskih ur zlatuine srebrnine briljantov.

Lastna tovarna ur v Svici. Konkurenčne ure K 3.50, K 4.—, K 5.—.

Fr. Čuden, Ljubljana

urar, trgovec in posestnik; delničar družbe Union-Horlogère.

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestituje hranilne vloge po 4 1/4 %

brez vsakega odnita. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za širanke usak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Miha Moškero.